28. říjen 1918 – vznik ČSR

Pojď se pomocí obrázků a multimédií seznámit s tím, jak Plzeň prožívala první světovou válku a rok 1918.

ATENTÁT V SARAJEVU

Sarajevo. Tak nám zabili Ferdinanda!
Dne 28. 6. 1914 zavraždili srbští nacionalisté v Sarajevu rakousko-uherského následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este. Rakousko-Uhersko vyhlásilo Srbsku válku a tím začala 1. světová válka.

Otestuj své znalosti první světové války v krátkém kvízu.

VÁLEČNÉ PODŘÍZENÍ

České země byly tehdy součástí rakousko-uherské monarchie a čeští vojáci museli v první světové válce bojovat za císaře pána. Válce se podřizovalo vše, a proto byl záhy nedostatek potravin i dalšího zboží. Například piva se vyrábělo třikrát méně než před válkou.

Prohlédni si dobové fotografie a dokumenty.

VÁLČÍCÍ STRANY

K Rakousku-Uhersku se přidalo Německo a postupně i další státy. Proti nim válčila Trojdohoda, mocenské uskupení Francie, Velké Británie a Ruska. Ta se stala základem pro širokou koalici, ke které se v roce 1917 připojily Spojené státy americké.

Podívej se na video a prohlédni si interaktivní mapy.

PLZEŇSKÁ ŠKODOVKA

Plzeňská Škodovka byla největší zbrojovkou v Rakousku-Uhersku. Vyráběly se zde především dělostřelecké zbraně a pracovalo tu více než 30 000 dělníků různých národností.

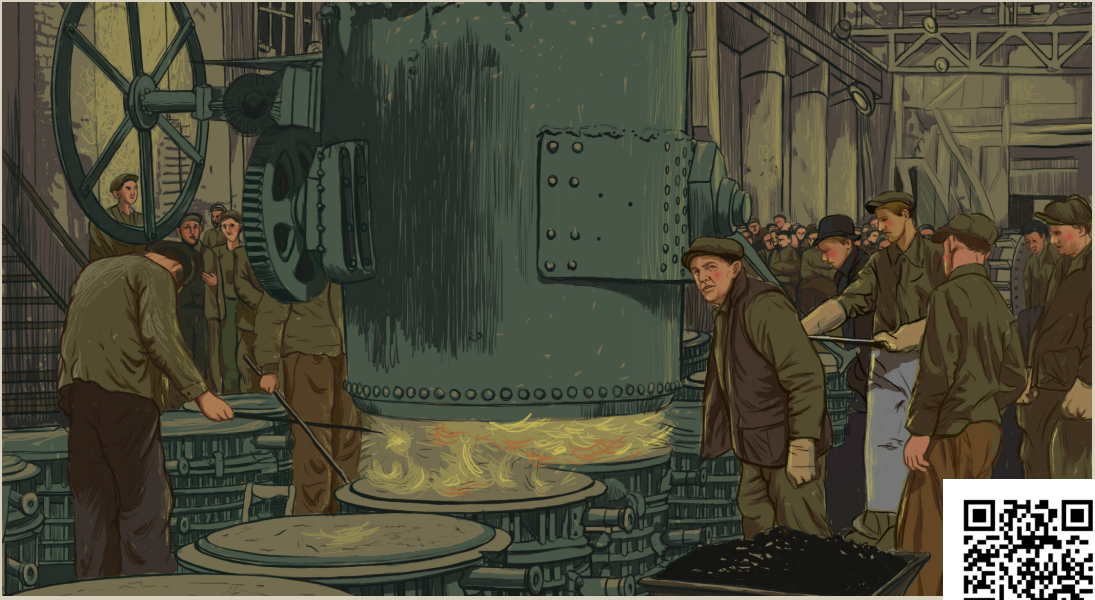

Přečti si článek o historii Škodových závodů a zkus vyplnit krátký kvíz.

PLZEŇ ZA VÁLKY

Vedle nedostatku potravin trpěli Plzeňané i národnostním a politickým útlakem, např. nesměli posílat zalepené dopisy. Poměrně často se proto lidé bouřili, rabovali obchody a stávkovali. Dne 21. 6. 1918 stříleli vojáci do davu lidí, kteří kvůli hladu zaútočili na auto s chlebem. Při tom zahynulo 6 dětí a mladistvých. Tato událost vyvolala v Plzni velké pobouření.

Jak a z čeho se před rokem 1918 vařilo? Vyzkoušej si autentické recepty.

ČESKOSLOVENSKÉ LEGIE

Od roku 1917 bojovaly proti Rakousku-Uhersku v Rusku, Francii a Itálii také legie, vojenské jednotky utvořené z českých a slovenských zajatců a vojáků, kteří zběhli z rakousko-uherské armády, a českých i slovenských krajanů žijících v zahraničí.

Seznam se s příběhy z první světové války ze vzpomínek pamětníků.

PROTIRAKOUSKÝ ODBOJ

V roce 1918 se válka chýlila ke konci. Čeští politici se opatrně zapojovali do protirakouského odboje a podporovali snahu o vznik samostatného státu. V Plzni k nim patřili např. Luděk Pik, František Soukup a František Kříž.

Poznej nejvýznamnější osobnosti protirakouského odboje.

SITUACE V PLZNI

Dne 23. 9. 1918 na loutkovém představení pohřbil Kašpárek plzeňského loutkáře Josefa Skupy symbolicky monarchii. Scénka vyvolala bouřlivé nadšení publika.

Pojď se o Kašpárkovi dozvědět trochu víc.

GENERÁLNÍ STÁVKA

Dne 14. 10. 1918 propukla generální stávka, které se v Plzni účastnilo 30 000 lidí. Závěrem zazpívali účastníci před okresním hejtmanstvím píseň Loučení, loučení, kterou dali najevo svůj odpor vůči neoblíbenému okresnímu hejtmanovi Václavu Dvořákovi.

Poslechni si písničku Loučení, loučení a také hymnu Československé republiky.

VYHLÁŠENÍ ČSR

Do Plzně dorazila zpráva o vyhlášení ČSR již 28. října dopoledne. Nadšení Plzeňané odstraňovali symboly padlé monarchie z budov úřadů. Skutečné oslavy „Bourání Rakouska“ probíhaly jako lidová slavnost. Plzeňané mimo jiné symbolicky pohřbili válku a monarchii v rakvi, kterou hodili do Radbuzy.

Prohlédni si dobové fotografie a dokumenty.

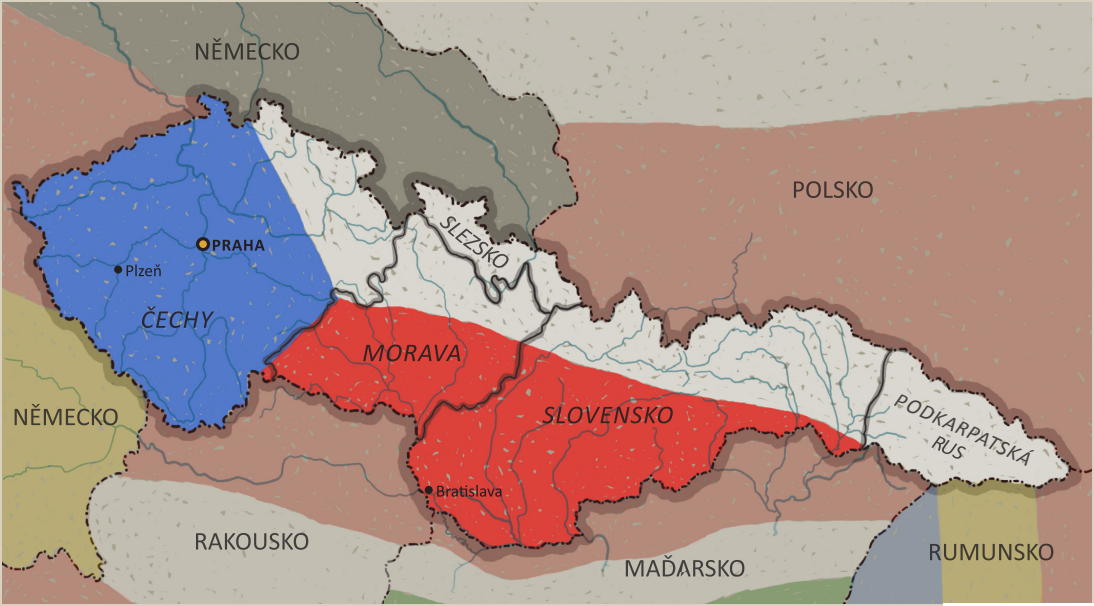

Město Plzeň

Zúčastni se akcí, kterými si významný rok 1918 připomínáme.

Vydal Odbor prezentace a marketingu města Plzně, 2018
© Lucie Rohlíková, Jan Topinka, Miroslav Breitfelder, EDUTIP s.r.o., 2018
Illustrations © Rufina Bazlova, 2018